

допомагає студентам у формуванні необхідних їм професійних вмінь: вміння працювати з мультимедійними технологіями, презентувати свою роботу, вміння працювати в команді та розвиває у студентів пізнавальні можливості і прагнення до самовдосконалення.

Сьогодні вищі навчальні заклади намагаються готувати професійних спеціалістів, важливе значення надається впровадженню інноваційних технологій навчання, популярними серед яких є мультимедійне навчання, навчання із залученням інтерактивних методик, навчання за технологією тренінгу та інші. Результати проведеного дослідження підтвердили, що інноваційні технології навчання допомагають формуванню багатьох професійних умінь та навичок у студентів: умінь організації позитивної міжособистісної взаємодії у спільноті, умінь критичного і творчого мислення у процесі вирішення професійних завдань, умінь аналізу і вибору доцільних дій у складних ситуаціях; навичок роботи у команді, навичок презентації, самоорганізації та самоконтролю. Використання інноваційних технологій у системі освіти дозволяє розвивати творчий і інтелектуальний потенціал студента та його здібності.

Чеповий І.В.

студент;

Юрчук Л.Ю.

кандидат технічних наук, доцент,

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут»

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ

Ефективність навчального процесу багато в чому залежить від його інформаційного забезпечення. До кінця минулого століття основними джерелами навчальної інформації були друковані видання, які концентрувалися у бібліотеках ВНЗ. В даний час економічна ситуація в країні обмежує видавничі можливості ВНЗ як за кількістю, так і за накладом навчально-методичних видань (у більшості випадків 100 примірників і менше).

З іншого боку розвиток інформаційних технологій, Інтернету і технічних засобів, що їх забезпечують, дозволяють перейти на забезпечення навчального процесу електронними виданнями, які не мають обмеження тиражу. Інтернет став успішним суперником бібліотекам (студент п'ятого курсу насилу пригадав про відвідування бібліотеки на першому курсі), але і там не завжди вдається знайти необхідну інформацію.

Основним джерелом інформаційного забезпечення навчального процесу (ІЗНП) у ВНЗ є кафедра. Для його забезпечення ефективним рішенням може бути створення електронної системи ІЗНП на базі локальної мережі кафедри або навіть окремого комп'ютера. На сьогодні ця задача, так чи інакше, напевно, вирішується усіма кафедрами, незалежно від їх профілю і рівня технічного та кадрового забезпечення. Враховуючи сьогоденні можливості обчислювальної техніки та запити користувачів, система може містити дуже великі обсяги інформації для задоволення інтересів користувачів.

Основним джерелом інформації про постановку інформаційного забезпечення навчального процесу можуть служити сайти кафедр. Сайти рівня факультету і вище в основному є інформаційно-рекламними і не пов'язані безпосередньо з навчальною роботою. Перегляд великої кількості кафедральних сайтів різних вузів з точки зору ІЗНП дозволили виділити три підходи: повна відсутність інформації; часткове представлення деяких матеріалів про деякі дисципліни, що читаються кафедрою; наявність навчально-методичних розділів, доступ до яких дозволено тільки зареєстрованим користувачам. Інформація про принципи побудови та експлуатації таких систем авторами не була знайдена. Широко обговорюються проблеми створення більш складних систем – електронних кампусів, систем управління навчальним закладом і т.п. Наявність такої системи є важливим інструментом інформаційного забезпечення і самого викладача [1].

Базуючись на багаторічному досвіді створення та експлуатації такої системи на кафедрі авторів цієї доповіді спробуємо сформулювати основні вимоги до неї.

Система може бути реалізована різним способом. Надалі будемо розглядати найпростішу реалізацію системи на базі файлової структури звичайного персонального комп'ютера, що вимагає мінімальних витрат на створення і експлуатацію. Формується логічний диск або окремий каталог, в якому розміщуються матеріали. Основна проблема при цьому – створення ефективної структури системи і її обслуговування, що і є предметом доповіді.

Основними користувачами системи ІЗНП є: студенти кафедри, викладачі кафедри і, можливо, викладачі забезпечуючих кафедр, адміністратори.

Адміністратори вирішують дві групи функціональних завдань: технічні – технічне забезпечення – супровід системи, реєстрація користувачів, призначення прав і т.д.; методичні – забезпечення змістовного наповнення системи – своєчасність і повнота наповнення методичними матеріалами, перевірка їх актуальності і т.д.

Користувачам студентам надається можливість тільки отримувати інформацію. Цю операцію, з метою забезпечення безпеки системи, доцільно проводити через адміністраторів.

Користувачі викладачі мають можливість заносити і зчитувати інформацію. Бажано ці операції здійснювати теж через адміністраторів. Таке рішення дозволяє підвищити відповідальність за матеріали, що розміщуються, і зменшити завантаження системи «тимчасовими» матеріалами, які залишаються безпритульними надовго.

У структурі системи повинні бути виділені розділи, призначені тільки для викладачів і загальні для всіх користувачів.

У розділі для викладачів розміщується вся необхідна нормативна інформація для організації та проведення навчального процесу від нормативних документів МОНУ до розпоряджень по кафедрі, навчальні та робочі плани, методичні вказівки для викладачів і т.п.

Розділ, призначений для студентів і присвячений безпосередньо забезпеченню навчального процесу, може будуватися за трьома принципами – по курсам, по дисциплінам і по викладачам. Опитування студентів 1-4 курсів спеціальності дав наступні результати, (у % від числа опитаних):

за курсами – 28, 31, 20, 13;

з дисциплін – 46, 37, 32, 55;

по викладачах – 26, 31, 47, 32.

Як видно студенти 1, 2 і 4 курсу віддали перевагу формуванню розділу «по дисциплінах», хоча всі вони в даний час користуються структурою «по викладачах». Структура розділу «по викладачах» зручна викладачеві, так як всі його матеріали знаходяться в одному каталозі, і не дуже зручна студентам, коли кілька викладачів ведуть одну дисципліну і їм потрібно шукати інформацію по декількох каталогах.

У цьому розділі збирається інформація мінімальна, але достатня для вивчення дисципліни. У той же час по будь-якої дисципліни є велика кількість різних матеріалів, які можуть бути також використані. Вони можуть бути розміщені в окремому каталозі-бібліотеці, формованому за дисциплінами. Опит студентів показав, що більше 80% з них ставляться до цього позитивно.

Наявність такої електронної бібліотеки скорочує час пошуку джерел в Інтернеті, дозволяє формувати більш повне уявлення про дисципліну, що вивчається. Туди можуть входити книги, журнали, посилання на сайти і т.д.

Наступний розділ – програмне забезпечення, де зазвичай містяться програмні продукти – власні та запозичені – необхідні для забезпечення навчального процесу.

При необхідності можуть бути створені і інші розділи.

У загальному випадку система може бути відкрита або закрита. При відкритій системі користувачі самостійно можуть заносити і перезаписувати з неї інформацію. Як показує досвід, це обов'язково призводить до появи вірусів і збоїв у роботі. Тому бажано весь інформаційний обмін проводити через адміністраторів. Це не дуже ускладнює їхню роботу, оскільки матеріал

в основному більшість студентів завантажує собі тільки раз на семестр, зазвичай це початок семестру, коли викладачі надають рекомендованого літературу або методичні посібники, які є в системі. У більшості випадків це старости груп, які завантажують всю доступну інформацію, а потім викладають її на поштових скриньках чи на інших сервісах.

Надання можливості вільного доступу до системи ззовні (через Інтернет) є дискусійним. Зазвичай така система закрита від зовнішнього доступу, оскільки завжди знаходиться в динамічному режимі і далеко не завжди може позитивно характеризувати інформаційне забезпечення кафедри.

Список використаних джерел:

1. Кісіль М.В. Інформаційне забезпечення професійної діяльності викладача ВНЗ // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія № 7. Релігієзнавство. Культурологія. Філософія: Зб. наукових праць. – Випуск 25(38) – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2010 – С. 50-53.